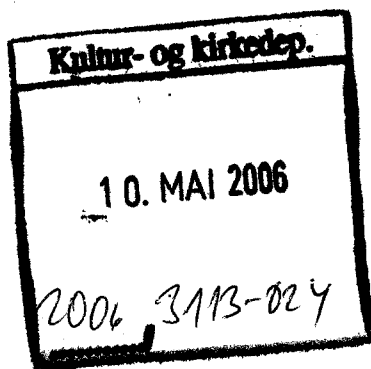

Den norske Forfatterforening

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 9. mai 2006

også pr e-post: fro@kkd.dep.no

Deres ref. 2006/03113/ME ME1 obo

HØRINGSUTKAST OM FORSLAG TIL LOV OM ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN OG LOV OM AVGIFT PÅ OMSETNING AV BILLEDKUNST

Vi viser til Deres brev av 28. mars 2006 vedlagt ovennevnte høringsutkast.

Den norske Forfatterforening vil kommentere ett punkt i høringsutkastet, og det gjelder forslaget om å unnta forfatters og komponisters originalmanuskripter fra følgeretten, jf høringsutkastets pkt 2.1.5.1, tredje avsnitt.

Det fremgår av direktivets fortale nr 19 at harmoniseringen ikke omfatter nevnte typer manuskript. Departementet synes å ha vurdert å inkludere slike manuskript i følgerettsordningen, noe vi tolker som et uttrykk for at direktivet ikke stenger for dette. Vi kan til dels være enige i at originalmanuskript som "verkstype" ikke umiddelbart kan sammenlignes med kunstverkgjenstander. Ut fra bl.a. hensynet til forfatteren selv, ber Den norske Forfatterforening likevel om at departementet på nytt vurderer å inkludere originalmanuskripter i følgerettsordningen. Vår begrunnelse for dette er som følger:

Mange av bestemmelsene i åndsverkloven (åvl) bygger på en sontring mellom åndsverket og eksemplar av det. Dette kommer tydelig til uttrykk i § 39 annet ledd hvor "originaleksemplar" og "manuskript" brukes for bl.a. å skille ut eiendomsrett og opphavsrett som ulike størrelser i forhold til overdragelse av hhv opphavsrett og eksemplar.

Et originalmanuskript vil kunne tjene som grunnlag for eksemplarfremstilling, men det vil også kunne være av interesse utover dette. Originalmanuskripter vil kunne ha en verdi (økonomisk og innholdsmessig) som ikke refererer til tidligere nevnte tekniske funksjon, som betinger ervervet rett til eksemplarfremstilling, men ha verdi ut fra kunstneriske, individuelle egenskaper knyttet til akkurat dette ene, unike eksemplar av verket. Manuskriptet får for erververen mye av den samme funksjon som et eksemplar av billedkunst: Det er et eksklusivt eksemplar, kan hende med forfatterens håndskrevne rettelser, kommentarer etc., det kan fremvises og det er i høyeste grad et eksemplar av verket hvis verdi er knyttet til nettopp dette eksemplaret.

Denne verdien vil kunne innebære at noen er interessert i kjøpe eller selge et originalt manuskript. Slike manuskript er i noen tilfeller samleobjekter eller investeringsobjekter på linje med billedkunst. Det dreier seg her særlig om eldre unika som noen ganger omsettes og videreselges på måter som kan sammenlignes med omsetning av billedkunst. Vi kan imidlertid ikke utelukke at fremtidige "originalmanuskript" i andre format enn det analoge, skriftlige, vil bli omsatt som eksklusive eksemplar i begrenset antall, uten at det dermed følger noen opphavsrettslige beføyelser med, jf åvl § 39 annet ledd.

Den norske Forfatterforening mener at i den grad originalmanuskripter omsettes, så skiller disse unikaene seg så vidt klart fra senere fremstilte eksemplar, at det er rimelig i denne sammenheng å behandle dem som gjenstander av kunstverk og kunsthåndverk. (For ordens skyld: Vi mener spredningsretten og visningsretten fortsatt skal konsumeres, jf § 19, men at opphavsmannen som har skapt åndsverket skal kunne ta del i den verdistigning som måtte ligge i videresalg av verkets første eksemplar.)

De samme hensyn som gjelder litterære manuskript gjelder også originale "musikk-manuskript". Mye såkalt seriøs samtidsmusikk komponeres og noteres fortsatt analogt, og i mange tilfeller eksisterer det bare ett unikt notesett.

I tillegg til den interesse som originalmanuskript vil kunne få som følge av status som unika, vil Den norske Forfatterforening nevne et forhold til. Det kan for forfatteren synes høyst urimelig at andre skal kunne videreselge hans eller hennes originalmanuskript og tjene på dette, uten at forfatteren får ta del i denne verdistigningen. Slikt videresalg av et originalt manuskript, vil terminologisk falle inn under opphavsmannens sekundærrettigheter og slik sett kan det synes urimelig at opphavsmannen ikke skal kunne nyte godt av videresalg.

For øvrig fremstår de endringsforslag som er begrunnet ut fra korreksjons- eller presiserings-hensyn som gode.

Vennlig hilsen

advokat Mette Møller
generalsekretær i Den norske Forfatterforening